

vil være med til at styrke kommunalbestyrelser til at gå imod de interesser, der f.eks. er skildret her, hvor Alm. Brand køber en ejendom op med henblik på nedrivning.

Jeg kan ikke nå at tage andre af spørgsmålene i redegørelsen op, men det vil jeg måske komme tilbage til i et senere indlæg.

Sonja Albrink (CD):

Debatten om beskyttelsen og bevarelsen af kulturmiljøet burde være startet for længe siden, nemlig allerede i umiddelbar forlængelse af herregårdsbetænkningen, som kom for snart 10 år siden. Men bedre sent end aldrig, hedder det sig jo, og når debatten nu kommer, hilser CD den meget velkommen, ikke mindst fordi ministeren i sin korte redegørelse lægger op til konkrete initiativer, som skal sikre virkeliggørelsen af redegørelsens gode initiativer.

Ved den store miljøkonference i Rio i 1992 blev det bl.a. understreget, at det er væsentligt, at den kulturelle arv sikres også for de kommende generationer. Kulturlandskab med både bygninger, fortidsminder, stengærder af ler og haver udgør en væsentlig del af vor kulturelle arv, og det har vi en pligt til at sikre også for eftertiden. Vi har allerede igennem både naturbeskyttelsesloven, bygningsfredningsloven og flere andre miljø- og planlove sikret de lovgivningsmæssige rammer for, at bevaringsværdige kulturværdier i landet ikke udsættes for varige ændringer eller ødelæggelse, men spørgsmålet er, om det er tilstrækkeligt at sikre de lovgivningsmæssige rammer for beskyttelsen. Opfyldelsen af de krav og ønsker, som stilles i frednings- og planlovene, kan ikke ske blot ved at undlade at gøre noget. Bevarelsen og beskyttelsen kræver ofte en aktiv handling, og det er derfor også flot, at der er afsat penge til sikring af fortidsminderne, og forhåbentlig er der afsat nok til, at fortidsminderne vil kunne opleves stort set uændret af mange kommende generationer.

Der er allerede igennem mange andre initiativer fra Miljøministeriet taget hånd om nogle sider af kulturmiljøet. Natur- og skovstrategien har f.eks. sikret, at vi også fremover kan opleve gamle driftsformer i skoven, og der er også afsat penge til projektet både på offentlige og private ejendomme.

Af miljøministerens redegørelse fremgår det, at der på finansloven er afsat i størrelsesordenen 28 mio. kr. til vedligeholdelsesarbejde på fredede bygninger. Umiddelbart synes jeg det lyder

som et meget stort beløb, men når man tager i betragtning, at der er ca. 9.000 fredede bygninger, at mange af de fredede bygninger er meget store, og at vedligeholdelsesstandarder også er meget ringe, kan jeg godt se, at pengene ikke rækker langt.

I redegørelsen står der, at det er Skov- og Naturstyrelsens vurdering, at de fredede bygninger generelt set er i god stand. Spagfærdigt tilføjes det dog, at hertil kommer visse herregårde med store bygningsmæssige problemer. I 1987 fastslog udvalget bag betænkningen om bevaringen af de danske herregårde, at vedligeholdelsesstanden for herregårdene generelt var dårlig, så hvordan Skov- og Naturstyrelsen kommer frem til, at vedligeholdelsesstanden er god, ved jeg ikke, for ikke alene har indtjeningsgrundlaget for herregårdene ikke forbedret sig i de mellemliggende år, men problemerne er også vokset langt ud over bygningerne. Mange steder er der også et stort vedligeholdelsesproblem med hele det omkringliggende landskab, som f.eks. haverne og alleerne, der også kræver en løbende vedligeholdelsesindsats.

Jeg vil derfor foreslå ministeren, at der ned sættes et hurtigtarbejdende udvalg, som får til opgave at afklare vedligeholdelsesstanden og vurdere finansieringsbehov og muligheder for vedligeholdelses- og istandsættelsesarbejder på de fredede herregårde. Når sådan en undersøgelse foreligger, har vi et bedre grundlag for at finde de rigtige instrumenter til at sikre vedligeholdelse og bevaring.

Det er klart, at det selvfølgelig først og fremmest er ejerne af fredede ejendomme, der har ansvaret for bygningernes vedligeholdelse, men da bevaring er noget, vi har pålagt ejerne, bør samfundet også give en hjælpende hånd, ikke mindst fordi mange af de fredede bygninger langtfra opfylder moderne behov og derfor f.eks. slet ikke kan bruges i den daglige landbrugsdrift.

I forlængelse af mulighederne for at yde tilskud til vedligeholdelsesarbejder findes der i dag flere forskellige skatteregler, som tilgodeser de fredede ejendomme. Skattereglerne virker også efter hensigten for langt størstedelen af de fredede ejendomme, men for fredede bygninger uden for byerne giver ejendomsskattefratagelsen for hus og have kun nogle få tusinde kroners hjælp.

Ud over de lovgivningsmæssige og økonomiske rammer kræver bevaring af kulturmiljøet, at vi har tilstrækkeligt kvalificerede og specialud-